

ПРОДОР НА СОВРЕМЕНИОТ САЛАФИЗАМ ВО ГЕРМАНИЈА

Според анализите на германската домашна разузнавачка служба БФВ - Bundesamt für Verfassungsschutz, во изминатите пет години бројот на припадниците на исламистичката салафистичка секта е двојно зголемен и за прв пат надминува бројка од 10000. БФВ има главна улога во заштита на внатрешната безбедност на Сојузна Република Германија. Нејзината задача е да ги спречи сите напори на нејзините непријатели да и наштетат на државата, на демократскиот поредок и граѓаните. За таа цел БФВ собира и анализира информации за екстремистички, терористички и други недржавни и државни актери кои представуваат закана за безбедноста и секако ги анализираат активностите на странските разузнавачки служби насочени против нивната држава. Главна цел е за сите собрани информации и безбедносната состојба да ја информира Сојузната влада. Врз основа на проценките на БФВ презентирани во годишниот извештај, во Германија има повеќе од 25000 исламисти, а скоро 2000 од нив представуваат директна закана по безбедноста.

Овој извештај се смета за најважен показател која ја представува реалната состојба за внатрешната безбедност во Германија. Во 2016 година бројот на исламисти бил 24425, за да во 2017 година порасне на 25810. Интересно, во извештојот не се споменуваат никакви проценки за бројот на следбеници на терористичките организации Ал Каеда и Исламска држава. Како резултат на овие анализи, вистинскиот број исламисти во Германија несомнено е повисок од 25810. Според извештајот, припадниците на салафистичката секта, ја сочинуваат најголема исламистичка група во Германија. Во изминатите години бројот на салафистите во Германија постојано беше во пораст: 4500 во 2012 година, 5500 во 2013 година, 7.000 во 2014 година, 8350 во 2015 година, 9700 во 2016 година, 10.800 во 2017 година.

Салафистите се сметаа себеси за заштитници на оригиналниот, апсолутно чист ислам. Тие ја моделираат својата религиозна практика и начин на живот исклучиво врз принципите на Куранот, пророкот Мухамед и првите три муслимански генерации, т.н. праведни предци. Како последица на тоа, салафистите сакаат да воспостават „теократија“ според нивното толкување на правилата на шеријатот, во кои не се применува либералниот демократски поредок. Општо земено, салафизмот може да се подели на три правци: традиционални, политички и милитантни. Традиционалните ја базираат својата практика врз чистотата на учењето. Тие се обидуваат да ги исклучат од своите животи сите влијанија што ги сметаат за неисламски и тие се фокусираат пред сè на побожноста и духовноста на поединецот. Вториот тип се политички салафисти или акционисти. Нивните следбеници сакаат да го наметнат своето разбирање за исламот не само на другите муслимани туку и на целото општество. Учесниците на политичкиот салафизам ги отфрлаат демократските процеси, како што се изборите. Меѓутоа, постојат исклучоци за ова, на пример, салафистичка политичка партија во Египет во 2011 година. Третата и најопасна група салафисти се милитантните или салафистите кои се дел од терористички организации. За разлика од мнозинството салафисти, тие не ја отфрлаат употребата на насилство и сметаат дека тоа е легитимен начин да ги остварат своите верски и политички цели. За нив непријатели не се само Западните сојузници, туку и другите муслимани со различни ставови. Отфрлањето на различните размислувања за исламот и тврдењето дека верата станува дегенеративна се познати како „такфир“. Ова се користи за легитимирање на насилството дури и против муслиманите кои размислуваат спротивно од нив.

Политичките и милитантните салафисти имаат иста почетна основна идеологија. Тие првенствено се разликуваат во средствата со кои тие сакаат да ја постигнат својата цел, „салафистичката теократија“. Политичките салафисти ја шират својата исламистичка идеологија преку интензивни пропагандни активности кои тие ги опишуваат како „мисионерска работа“ – односно преку долгорочен процес да го трансформираат општеството според салафистичките норми. Многу политички претставници на салафизмот се декларираат како противници на тероризмот, нагласувајќи ја мирната природа на исламот и ги критикуваат отворени повици за насилство. Сепак, треба да се забележи дека политичкиот салафизам има амбивалентен однос кон насилството, бидејќи во принцип не го исклучува религиозно инспирираното насилство како средство за постигнување на своите цели. Во нивното толкување на исламот, политичките салафисти прават селекција во користењето на исламската литература, преку што се потврдува силен афинитет за насилство кон немуслиманите. Салафистите веруваат дека тврдењата за исламот во исламските свети книги и литература, поради неговата супериорност како божествен план за спасение за целото човештво, ако е потребно мора да се наметне со сила. Затоа, афирмацијата на насилството е суштински дел од салафистичката идеологија. Двата салафистички правци, политичкиот и милитантниот, имаат различни но и „лесно прифатливи“ гледишта според кои насилството може да се користи како средство за исполнување на нивната идеолошка цел. Ова ни укажува на леснотијата во преминувањето од политички во милитантен салафизам.

Според анализите на германската разузнавачка служба, салафистите ги фокусираат своите напори за прозелитизам (грчки-proselytes - занесеност по новопримена вера, уверување и настојување за придобивање што поголем број нови следбеници на некоја вера, идеја, наука) и регрутирање на мигрантите кои бараат засолниште во Германија. Под превезот на хуманитарна помош која ја користат како параван, исламистите успеваат да ги радикализираат мигрантите. Тие се инфилтрираат во бегалските кампови, им пристапуваат на мигрантите нудејќи им помош. Целната група не се само возрасни личности, туку и адолесценти кои се без придружба и кои поради нивната состојба и возраст се посебно ранливи и подложни на салафистичките религиозно - индоктринирачки активности.

Различните пропагандни активности на салафистите, како прозелитизмот и поканата за приклучување на луѓето кон исламизмот, представува систематска индоктринација и честопати е почеток на радикализација. Од анализите на германската разузнавачка служба можеме да констатираме дека оваа индоктринација е сосема успешна, односно, салафизмот е најбрзо растечкиот исламистички тренд во Германија. Салафизмот претставува основа за понатамошно вклучување кон милитантните исламистички групи кои повикуваат на џихад против „неверниците“. Сите лица од Германија кои се приклучиле кон милитантните структури претходно биле во контакт со салафистичката идеолошка матрица.

Порастот на Салафизмот во Германија делумно е поттикнат и од чеченските мигранти. Според БФВ, во рамките на салафистичкото движење во германија, големо значење имаат и лица кои потекнуваат од Северен Кавказ, а особено од Руската Република Чеченија. Нивното влијание е најзабележително во источна и северна Германија, како и во Северна Рајна-Вестфалија. Од вкупно 1000 џихадисти кои се приклучиле на веќе разбиената терористичка организација Исламска држава, 300 се од Северна Рајна-Вестфалија. Речиси сите милитантни исламистички напади и обиди за извршување на напади се извршени од лица кои се радикализирале преку салафизмот. Ова се однесува и на Анис Амри, кој го изврши крвавиот напад на божиќниот базар во Берлин во декември

2016 година. Исламистичкото движење во Северен Кавказ се карактеризира по широка прикриена распространета мрежа ширум Европа, која има развиено добра бариера од надворешен продор. Клучен фактор за радикализација се личните контакти, кои се поврзуваат преку елементите од религијата и традиционалната структура на група на луѓе кои се обединети според вистинско или измислено крвно сродство и заеднички предок. Исламистите од Северен Кавказ воспоставуваат контакти со другите исламистички групи и врз основа на „успесите“ на нивните борци во Ирак и Сирија.

Сето ова според БФВ, укажува на директна врска помеѓу зголемувањето на антисемитизмот во Германија и порастот на исламистичките движења во земјата. Исламистичката пропаганда често ги комбинира религиозните, територијалните и национално-политичките мотиви со антисемитски поглед кон светот. Непријателскиот однос кон јудаизмот претставува централен столб во пропагандата на сите исламистички групи. Во 2017 година забележани за голем број антисемитски инциденти. Спектарот на инциденти се движи од анти-израелски транспаренти на јавни настани и антисемитски проповеди со антисемитски постови на социјалните медиуми и вербални или физички индивидуални напади врз Евреи. Сите исламистички групи кои се активни во Германија шират и негуваат антисемитски идеи, што претставува значаен предизвик за мирен и толерантен соживот во Германија.

Второ по големина е турското исламистичко движење во Германија, Мили Горуш (национална перспектива), кое брои околу 10000 членови. Движењето е силно спротивставено на интеграцијата на муслиманите во европското општество. Движењето верува дека правичниот политички поредок треба да е основан на божествено откровение, додека оние системи дизајнирани од луѓето се бесполезни. Во моментот, според нив доминира западната цивилизација, преку насилство, неправда и експлоатација на слабите. Овој „погрешен“ систем мора да се замени со „правичен поредок“, кој се заснова исклучиво на исламски принципи, а не на вештачки „произволни правила“. Сите муслимани треба да придонесат за остварување на „правичниот поредок“. За да го направат ова, муслиманите мора да прифатат одредена визија за светот, а претставена од ова исламистичко движење. Терминот Мили Горуш, исто така се однесува и на „религиозната визија“ на организацијата која ја нагласува моралната и духовната сила на исламската вера и го објаснува падот на муслиманскиот свет како резултат на имитацијата на западните вредности (како што е секуларизмот) и несоодветна употреба на западната технологија. Движењето покрај Германија, активно е во речиси сите европски земји, како и во Австралија, Канада и САД.

Се проценува дека покрај Салфистичкото движење и организацијата Мили Горуш, во Германија има 1040 припадници на Муслиманското братство, 950 членови на Хезболах и 320 членови на Хамас. Минатата година, Министерот за внатрешни работи на Германија, врз основа на горенаведените показатели, побара од владата да се изврши депортација на припадниците на исламистичките движења, бидејќи според него, безбедносните служби неможат да ги контролираат областите каде што егзистираат исламистичките организации. Германија вовела гранична контрола во септември 2015 година поради масовниот прилив на бегалци кои доаѓаа од Австрија. Проверките беа вршени на патиштата во прекуграничната зона и на различни точки долж границата. Нивната цел беше надворешната граница на ЕУ да биде безбедна за да се намалат проверките на внатрешната граница.

Во 2004 година Германската влада го формираше Здружениот центар за борба против тероризмот - Gemeinsames Terrorismusabwehrzentrum, за борба против милитантниот исламизам. Центарот се состои од 40 агенции за внатрешна безбедност, кои преку одредена платформа соработуваат и комуницираат. Овие агенции здружено работат за идентификување на потенцијалните терористи и меѓу другото вложуваат огромни напори за дерадикализација. Заедничкиот интернет центар - Gemeinsames Internetzentrum, е создаден во 2007 година, а работи на спречување на сајбер заканите и следење на милитантните исламистичките мрежи. Дополнително, во ноември 2012 година беше формиран Здружениот центар за борба против екстремизам и тероризам - Gemeinsames Extremismus und Terrorismusabwehrzentrum, со цел да се обезбеди сеопфатна платформа за соработка во борбата против деснокрилниот и левокрилниот насилан екстремизам и тероризам. Во рамките на германската стратегија за сајбер безбедноста, Министерството за внатрешни работи во јануари 2017 година го отвори Центарот за информатичка технологија и безбедност - Zentrale Stelle für Informationstechnik im Sicherheitsbereich. Овој центар истражува и развива нови методи, физички или сајбер продукти и стратегии за борба против криминалот и тероризмот на интернет. Германската надворешна разузнавачка агенција БНД - Bundesnachrichtendienst е одговорна за надзор и следење на екстремистичките активности надвор од Германија. Агенцијата се потпира на сигнално разузнавање, разузнавачки податоци од отворени извори, човечки извори и разузнавање со употреба на слики. Германската федерална полиција – Bundespolizei, има задача да ги заштити германските граници од илегалните мигранти кои ги избегнуваат граничните контроли на Шенген зоната. Федералната полиција, исто така, е одговорна за полициско работење на 700 километарскиот брег на Германија долж Балтичкото и Северното Море.

Спречувањето на радикализацијата од страна на салафистичките групи е значајно безбедносно прашање. Германската домашна разузнавачка служба и полицијата беа први кои воспоставија превентивни мерки во овој контекст, за подоцна да бидат проширени во насока на спречување на насилниот екстремизам и тероризам, овозможувајќи пристап за семејно и социјално работење. Одговорните институции за образование и правда, како на национално, така и на федерално ниво, исто така се опфатени со превентивните мерки, спроведувајќи проекти во училиштата и во затворите. Поради зголемениот обем на институции кои се засегнати со овој проблем, развиена е соодветна координација, редовната размена на информации и експертиза, со што ризикот од изгубени информации и непотребното дуплирање на работата е сведен на минимум. Во изминатите неколку години Германија направи значајни чекори кон развивање на суптилен, мулти-агенциски пристап за спречување на радикализацијата и екстремизмот. За сигурен долгорочен напредокот на ова поле, за Западните демократии клучен предизвик ќе биде подобрување на координацијата, а за градење на доверба помеѓу безбедносните агенции и невладините организации потребни се национални стандарди, односно транспарентна регулатива и стратегија за јавна комуникација усогласена на национално ниво.

проф. д-р Ненад Танески